

SZÉKELY HIRLAP

politikai s vegyestartalmu közlöny.

KIADÓ-HIVATAL:

Az ev. ref. főiskola nyomdájában.

SZERKESZTŐI SZÁLLÁS

NAGY-KÖZ ELEJE.

Hirdetési ár: Három hasábos garmond sorért, vagy annak helyéért először 7 kr., másodszor 6 kr., harmadszor 5 kr. és minden beiktatásért külön 30 kr. o. é. belyegdíj. — Három hasábos nyilttéri sorért 20 kr. o. é.

Hirdetéseket elfogad: helyben a kiadó-hivatal.
Pesten, Zeisler M. hirdetést közvetítő intézete, Királyutca 60-ik sz.,
és J. Haasenstien és Vogler Bécsben (Wollzeile 9-dik sz.)

Megjelenik e lap

minden szombat és szombaton reggel.

ELŐFIZETÉSI ÁR

Negyedévre

Félévre

1 frt.

2 ..

Előfizetési fölhívás

„SZÉKELY HIRLAP“
politikai s vegyestartalmu közlöny
1870-ik évi folyamára.

Lapunk eddig követett elvének megtartásával gondoskodtunk a tartalom érdekesbítéséről.

A leszállított előfizetési árak a következők:

Egész évre 4 frt o. é.

Félévre 2 „ „

Negyedévre 1 „ „

Az előfizetési pénzek akár Wittich József, helybeli könyvkereskedésébe, akár Imreh Sándor, főtanodai nyomdászhoz utasítandók, M.-Vásárhelyre.

Hat előfizető után egy tiszteletpéldánnyal szolgálunk t. gyűjtőinknek.

A „Székely Hirlap“

szerkesztősége.

A népszámláláshoz.

A népszámlálásról szóló t.-cikk határozata szerint ugyan e nagy horderejű művet több részeiben már ma keresztül kellene, hogy vive legyen, az egyesek által betöltendő ivek helyes elkészítésére levén az ügy fontosabb része. Azonjelentés azonban, melyet a népszámláló bizottság elnökétől a közelebbi képviseleti gyűlésen hallánk: arról győzött meg bennünket, hogy az ügy sikeres keresztülvitelét nálunk is csak azon esetben remélhetjük, ha maga az intelligencia, a város értelmisége fog a díjazandó biztosokkal kezett s a jóakaratu támogatás és közreműködés, az önkényes tanácskozás és önzetlen ténykedés által megkönnyíti a magában valóban nagyon is terhes munkát.

A népszámlálás egyetlen célja az önismeretre jutás, hogy a magyar hazájában ne legyen idegen, hanem tudja: kik va-

gyunk, mennyit érünk. E nyilván való cél egymaga képes megcáfolni mindazon nehézségeket, melyek — bár alaptalanul — némelyek által a népszámlálás ellen fölhoztattak. Már maga azon körülmény, hogy az osztatlan hazai közvélemény, a jobb- és baloldali lapok egyaránt, a népszámlálás nagy fontosságát bangoztatja: elég bizonyíték ama nehézségek ellen. S midőn mi fölemlítjük szerény hangunkat, hogy városunk értelmes polgárságának melegen szívére kössük a népszámlálás lelkiismeretes előmozdítását és keresztülvitelét: csak viszhangját adjuk vissza a nemzet párt nélküli óhajának, parancsának.

És itt nem tehetjük, hogy méltó elismerésünket megtagadjuk a baloldali sajtótól, mely ez ügyben dícséretes hazafisággal teltette magát a pártálláson s így maga részéről is igyekezett előmozdítani a köznek érdekét, éppen úgy, az országgyűlés a törvényczikk megszavazása alkalmával.

A népszámlálási biztosok két nap mulatán ismét érintkezésbe jönek az egyesekkel, s mi meg vagyunk győződve, hogy mindenütt a legszívélyesebb fogadtatásban részesülnek s mindnyájan inkább könnyíteni, mintsem nehezíteni fogjuk terhes föladatukat.

Adja isten, hogy az eredmény méltó legyen az első székely város nevéhez!

Vásárhelyi

Belföld.

(Sz. B.) A „Magyar Polgár“ közelebbi száma egy beszédet tesz közzé, melyről azt mondja, hogy „Marosszék évnegyedes bizottmányi gyűlésén f. hó (decz) 7-én Bereczki Sándor tartott(a).“ Hogy Bereczki S. e beszédet ama b.-gyűlésen zsebében tartotta: meghisszük, de, hogy így elmondta volna: határozottan tagadjuk. Ama 21 nap ugyan, mely ezen beszéd közlése s a szónoklat elorálása között esik, elég idő, hogy emlékezetünket megcsalja; mi azonban közöltük ez ügyet több olyanokkal, kik amaz ülésen jelen voltak s mindnyájok egyhangu itélete, hogy nem ezen beszéd volt decz. 7-én B. S. által elmondva. E szántszándékos változtatások, melyeknek megtételére az alájegyzett „beküldő“ magát indíttatva érte: ugy hisszük elég eklatáns bizonyíték arra nézve, hogy az ülésen elfoglalt „positiók“ nagyon is „gyöngék“ valának, most erősebbeket kelle keresni. Mindenkinnek jogában áll véleményét tetszésre szerint választott positiókból védelmezni; de nem áll

senkinek jogában, a történet meghamisításával, az ujan foglalt positiókat olyakul tüntetni föl, mint ha ezek lennének a régié. Ez eljárást mistificationál szebb néven nevezni nem tudjuk: nem kutatjuk miért közöltetik a kérdéses beszédily feltűnően későn; nem azt sem: kitől ered e meghamisított szöveg, — csak azon általános véleményt hangsúlyozzuk, mely szerint B. S. illető beszédét előre szórul szóra betanulta, (egész a szó szerinti édezési képességgel, a mint ez a vita folytán is ki- és a jelenvoltaknak feltűnt) gyorsírók pedig a teremben jelen nem voltak.

De nem csak magunk, vagy többek emlékeztérére, hanem a logikai lehetetlenségre is hivatkozunk, mely szerint a beszéd, a „M. P.“ szövege szerint el nem mondathatott. Így p. o. teljes bizonyossággal tudjuk, hogy K. F. azon következtetlenséget lobbantotta B. S. szemére, hogy egy 1867-ben B. S. által szerkesztett föliratban (az akkor kinevezett miniszteriumhoz) e frázis is előfordul: „Ősi székely jogainkra féltékenyek nem vagyunk“ — a 7-dik beszéd pedig éppen az „ősi“ jogokra hivatkozott a bírósági törvénynyel szemben, míg a „M. P.“ szövege így szól: „Én hát nem ősi — — jogaim megrövidítését látom a választás eltörlésében sérelemnek.“ Hogyan hivatkozhatott volna K. F. ama föliraatra, ha az illető passus a „M. P.“ szövege szerint mondatott volna el?? Továbbá még nagyobb bizonyossággal tudjuk, hogy Sz. B. ama bizottmányi gyűlésen azt mutogatta, hogy mily frázisokkal manipulál B. S. Így szemére lobbantotta, hogy a kérdéses törvényczikket a kormány által hozottnak nevezi, számítván a magyarnak historiai előzményekből származó ellenszervére a „kormány“ ellen, mivel régebben kormány és abszolút hatalom egy jelentésű volt, — szemére lobbantván azt is, hogy az országgyűlés által hozott, s koronás király által szentesített törvényről azt mondja, hogy a „kormány“ hozta. Kimutatta továbbá Sz. B. ama gyűlésen, hogy midőn a bizottsági t.-czikket monopoliumnak nevezi B. S. frázist használ s ismét azon ellenszervre számít, mely a monopolium ellen népünkönél nyilatkozik; kimutatta azt is, hogy az „ősi jogokra“ a reactio, de nem a szabadelvűség hivatkozik stb. stb., — s mindezekből a „M. P.“ szövegében egyetlen szó sincs! Hogyan harczolhatott volna Sz. B. oly frázisok ellen, melyek B. S. által akkor nem mondatlak (volna)? Hiszen B. S. által azonnal és menthetlenül megcáfoltatott volna ezen egyetlen szóval: „nem mondtam.“ De B. S. ezt nem tévé, sőt replikájában csak annyira terjeszkedett, hogy visszataszította azon, rá nézve lesújtó, föltevést, mintha ő a reactioval fogott volna kezét. Ő nem kölcsönöz — mondá — senkitől súlyszavakat (schlagwort), hanem küzd, ha incriminálják is benne ezt „ősi jogai“ mellett, — s végre Várad G. amaz ismert frázisával, hogy „hadd sirhassa ki magát az ősi jogokat rejtő sirhant fölött.“

Es így képesek volnánk a „M. P.“ szövegének majdnem minden kikezdéséről kimutatni, hogy ama b.-gyűlésen nem úgy mondatott el; nem történt p. o. hivatkozás a 48-iki jogkiterjesztésre, midőn az ember és föld szabaddá tétetett, — sőt éppen a tény egyik szónok által mint érv hozatott föl az ősi jogokra való hivatkozás ellen; nem idéztetett Deák Ferencz példája a visszautasított zalamegyei mandatumra nézve; sat sat.

A „M. P.“ szövege tehát ama b. gyűlésen nem mondatott el, s vajon ezen kimutatott változtatások nem épen a legerősebb bizonyítékok arra, hogy ohajtandónak tűnt föl a „beküldő“ előtt is más positiók választása!

Valamint azonban hamisítás történt a szövegben: ugy hamisítás történt a tényeken is, melyeket a beszéd után vetett paraphrasis érint. A személyes megjegyzéseket bizton mellőzhetjük; az illetők köszönettel tartoznak, hogy a „M. P.“ nem dicséri őket. De nem mellőzhetjük azo. állítást, mintha „a belső titkos tanács — B. Sn jelentékenyebb elvtársait egytől egyig mind berakta a szavazatszedő bizottságba“ — ezért maradt B. S. indítványával egyesgyedül. A szavazatszedő bizottság összevissza is 5—6 tagból állt; ha ezek mind „B. S. jelentékenyebb elvtársai“ lettek volna is: akkor sem igen nagy számmal lenne azon „örjásilag szaporodó“ quantum, mely B. S. urat tartja prophetájának. Az eladók épen pártatlanságának adta jelét, midőn sorányka m.széki baloldaltól is nevezett be egyet kettőt ama szavazatszedő bizottságba, — kik azonban a bihari petíció feletti vita folyamán jelen voltak a gyűlésteremben (a szavazatszedő szoba tőszomszédja,) hova a vita megkezdésekor megbízottjuk által hivatták be magukat.

Végül, ha a „M. P.“ „beküldő“-jének lennénk: nem tennők oly nagyra Szász Béla egyéni nézetének hatását, hogy azon nézet kinyilatkoztatása óta „Marosszéken napról-napra szaporodik és örjásilag kezd emelkedni azok száma, kik elvben és érzelemben Bereczki körül (!) tömörülnek.“ Szász Béla nem oly hatalmas ember, hogy az ő szavára forduljon meg egész Marosszék sarkán! — Különben az utóbbi időkben volt alkalmunk többször tapasztalni, hogyan tömörül Marosszék Bereczki S. körül...

— Erzsébeth városról írják nekünk decz. 28-áról: Ma nyitotta meg Marosszék főkirálybírája felsőfőhermegyei kormánybiztos Mikó Mihály Felsőfőhermegye bizottmányi gyűlését.

A gyűlés d. e. 10 órától d. u. 3 óráig tartotta legszebb rendben tanácskozásait; az a megye, mely 6 hónap előtt az ország figyelmét kelté fel szenvedélyes párharczával: ma csaknem minden tárgyhban egyhangulag határozott, s pedig roppant halmaz tárgya láttatott el.

A felsőbbrendeletek között megemlítendő 1-ór a belügyminiszter kineveztetését tudató rendelet; a gyűlés az új belügyminiszterhez kineveztetése alkalmából üdvözlő felirtot küld, biztosítja a minisztert bizalmáról s közreműködéséről! b. Wenkheim Béla, lelépött belügyminiszternek pedig lelépését okozó betegsége fölött részvétnyilatkozatot küld; 2-or azon belügyminiszteri rendelet, melyben tudtul adatik a megyének, miszerint ő Felsőge gr. Haller Ferenczet a megye főispánságától felmenteni méltóztatván, a megye további kormányzatával, további rendeleteig Mikó Mihály bizatott meg.

A ki tudja, mily szenvedélyes ingerültséggel várta F.-Fehérmegye a gr. Haller F. felmentését; a ki értesülve volt azon tüntetési előkészületekről, melyek a gyűlés napját megelőzték: az hogy meglepetésben részesülhetett volna, midőn a gyűlés nyugton és férfias komolysággal a leirat első részére csak annyit mondott! „szolgál tudásul“ (mi az az előtti napi este a kormánybiztosnál tartott értekezlet gyümölcse volt); a leirat 2-ik ágára szinte hasonlólag egyhangulag nyilatkoztatott, hogy a megye ohajtja, hogy autonomiens jogának gyakorlata nézve a kormány biztos újabb megbízásából a jövőre semmi káros következtetés ne vonathassék, — de Mikó Mihály kinevezését, ki a megyének már kétszer adta vissza igazságos eljárásával nyugalmát, örömmel és megnyugvással fogadja.

A leiratok tárgyalása után két fegyelmi kereset láttatott el választott képviselők ellen. Ezekből 3 régi, 4 új; a régiék ellátása lett az illetők felmentése, az újak eredményeül: szolgabíró segéd B. Gy. elbocsáttatott; egy kiküldött bíró megrovással s egy havi fizetése bentartásával fenytetett; két vizsgálat kiegészítés végett visszaküldetett, melyek egyikére nézve a k.-biztos megbízatott, hogy ha a vizsgálat bevégezésével behatás szerint, a feladás bizonyítva lesz; a vádlott tisztviselőt hivatalától függesztse fel. A gyűlés után a bizottság a kormánybiztos asztalánál pihenve ki fáradalmait, hol az ebéd feletti lelkes pohárköszöntések egymást szakadatlanul váltották fel.

Zajos éljenzés között emeltettek poharak király és királyné ő Felsőgeikért s a királyi családjért, a kormánybiztosért és belügyminiszterért emelt poharak között vége-hosszát nem érő zajos éljenzés volt; az utóbbira emelt felköszöntés távsürgönyzésére k. biztos ő mltga felkérte.

Hasonló lelkesültséggel emeltettek poharak Deák Ferenczre, az erdélyi k. biztosra, a honvédekre stb.; a köszöntések sorát k. biztos ur zárta be, köztetszés közt emelvén poharat F.-fehérmegye egyetértésére, a viszálykodások örök megszüntetésére. Mi csak azt tehetjük hozzá, hogy éljen az is, ki a viszályokat részben maga szünteté meg tapiutatával.

KÜLFÖLD.

¶ Midőn e rovat elején, ismét megújítanók újévi üdvözlötünket, kívánva: „adjon isten a mi nincsen az új észteendőben“; a részekre osztott, végetlen idő, e nevezetes pontján, nem tehetjük, hogy vissza ne pillantsunk, e külföld azon eseményeire, melyeket, rövid egy éves pályánknak, lapunk szűk teréhez képest, följegyezni alkalmunk volt.

A letűnt év eseményei is meggyőznek a felől: hogy az emberi mivelődés folyama, nem

kényelmes séta, kies vidékeken; de fáradalmas memet, váznélküli sivatagokon, ásitó meredélyek között s mély völgyek tikkasztó melegében. Meggyőznek a felől: hogy az ember belülről alakítja világát, melynek központjául magát érzi, s melyekhez másnak — hogy jól érezze magát — alkalmaztatnia kell. Meggyőznek arról: hogy érzékei által vezetve, s félrevezetve; emlékében gazdagítva, s csalva; értelme által kalauzolva, s tévutra vive; most közeledve, majd távozva a czéltól; vesztve, s nyerve ugyanazon pillanatban; mégis előtörölő, mindig elébb, a mivelődés után, j fölfelé, a fényes magasban.

Az európai béke, melynek a mult év elején már már szemfédeléről kellett gondoskodnia, mindinkább reményt adó állapotba jut. S ha a közelebből fel- és elmerült lefégyverkezési hír, tengeri kigyó volt is, mely csak a hiszékenyek agyában létezik; vagy Noé hollója, mely a háborgó elemekben találva sirját, nem szállhat vissza küldöttjéhez; még is kedvező jelenség. Mutatja, hogy a népek gondolkozása kedvvel fogadja az eféléket.

A népeket egymáshoz fűző érdekkötések, a suezi csatornában, egy szállal erősebbé vált.

A görög-török viszályra, melyet a keleti nagy dráma előjátékának tekintettek, a függöny legördült. Görögország, ámbár még most sincsen Temistoklese, felfogva érdekét, mely a belviszonyok fejlesztésére utalja, lassan ugyan, de halad előre.

OLASZORSZÁG. A malomtörvény miatti zavarok, s összeesküvések után, miniszterválság következett, a nélkül, hogy a jeleni kormánynak tartósabb jövőndöt leketne ígérni.

A Conciliumok, Romában és Nápolyban, melyek annyi félelem és remény között ültek össze, még sem egyiket, sem másikat nem igazolják. Mindkettő a végleteken csapong szemet hunyva a létező viszonyok előtt.

POROSZORSZÁG, leszámítva azon tüntetést, melyet az osztrák-magyar állam ellen egész vonalon rendezett penna-harczal, jelenetezett; s azon közelebbit: mikor a király a Sz.-György orosz rendjel nyerése alkalmával halakönnyekeket sirt, kevés nevezetes eseményt mutat föl.

OROSZORSZÁG. Hagyományos politikájához hiven, folytatta ez évben is csendesen, de folytonosan, a külországi szlávok bujtoztatását, s a lengyelek eloroszosítását. Az előbbi törekvés termi is gyümölcseit, most itt, majd amott; az utóbbi maholnap el lesz végezve.

TÖRÖKORSZÁG. a görög, perzsa, s egyiptomi egyetlenségek elintézése után, melyek körül az európai nagyhatalmasságok jó szolgálatokat tettek, békében van. S a dalmáciai események által figyelmessé tételve, teljes erejéből igyekeznek, hogy a kitoréssal fenyegető szláv mozgalmak készületlenül ne találják.

ROMÁNIA, mely, mint a nevelői hatalom alól felszabadult ifjonez, házastorkodása által a

TÁRCA.

A háló-társ.

(Elbeszélés.)

Dickens Károly „Household Words“ angol folyóiratából.

Midőn a most folyó, 19-dik évszáz még egy jó darabbal fiatalabb volt, egyik jó barátom, Holliday Artur, megérkezett Doncaster városába és pedig épen a lófuttatási hét kellős közepén, vagyis más szókkal szeptember hó közepetáján. Artur barátom egyike vala azon gondtalan, könnyűvérű, nyiltszívű és őszinte fiatal gentlemaneknek, kik a rokonszenvenesség adományát legnagyobb mértékben bírák, s a kik töprengés nélkül álmolyogják végig az élet útját, mindenkit jó barátjukká téve, a mint mondani szoktuk, akármerre térnek.

Atyja egy gazdag gyáros vala s az egyik felső megyében annyi fekvő birtokot összevásárolt, hogy a született földbirtokosokat az egész vidéken mind esküdt elleségeiv s irigyeiv tette. Artur egyetlen fia volt, az atya halála után reménytelen birtokosa a nagy fekvőségeknek és a vi-

rágzó üzletnek, — jól ellátva pénzzel, atyja életében is, a nélkül, hogy valami nagyon szigoruan utána hordták volna a zsendelyt.

Az igazmondás, vagy a rágalom — magam sem tudom melyik — azt beszélte, hogy az öreg ur sem volt valami ártatlan báránya ifjabb éveiben, és hogy — a szülők rendes szokása ellenére — nem igen vette rossz néven, ha látta, hogy fia az ő nyomdokait követi. Igaz-é, nem-é? — nem tudom. Én csak akkor ismertem meg az idősb Mr. Hollidayt, midőn már egy esomó évet szedett vállára, s akkor bizony olyan nyugodalmas és tisztességes egy gentleman volt, mint akárki világban.

Elég az hozzá, egy szeptemberi napon, a mint már mondtam, Artur urfi megérkezik Doncasterbe, szokott meggondolatlan módjával fejébe vevén, hogy lófuttatásra megy. Már jóformán beestelődött, midőn a városba ért s azonnal egyik elsőrangú szálloda felé tartott, hogy ebédet s kényelmes ágyat biztosítson maga számára. Ebédet azonnal szolgáltak, de midőn a szobát emlegette: szeme közé mosolyogtak. Lófuttatás alkalmával nem szokatlan dolog Doncasterben, hogy az útasok, ha nem gondoskodnak előre szállásról, az éjet kocsiokban töltik, a vendéglő kapu-közében. A szegényebb rendű utazókat magam is akár hányszor láttam, a mint — torló-

dás idején — a kapu-saroknál aludtak, hol legalább valamennyire fedél alá húzódhattak. Artur is, bár mily gazdag volt, nem sok kilátása lehetett, hogy miután nem gongoskodott előre szállásról, nyughelyet találjon ezéjre. Megkísértette a második, meg a harmadik szállodát; bekopogtatott két alsóbbrendű fogadónál — de mindenütt ugyanazon, tagadó választ nyerte. Nem volt az a szerény szobácska, mit ez éjre átadtak volna számára. Az a sok fényes arany sovereign, melylyel zsebe tömve sem volt képes bár egy ágyat szerezni a lófuttatás hetében.

Egy olyan természetű fiatal embernek, mint Artur, e teljes ujdonságn helyzet, midőn mint egy járda-taposó, kinek egy fillér sem nyomja zsebébe, az utcára lön utasítva, s minden háznál szállás után tudakozódva: ugy tűnt föl a dolog, mint valami új is nagy gyönyörűséget szolgáló tató kaland. Így haladt tovább, kalap-tokjával kezében, egy árva nyughelyért kopogtatva be minden háznál, mely egész Doncasterben utasok rendelkezésére állva, csak található volt, mig nem a külváros utcáira eljutott. Ekkorra már a szürkület végső világa is letűnt, a hold komor ködben emelkedett föl, a szél csipősrre fordult, a felhők hömpölyögve torlódtak s minden jel arra mutatott, hogy most mindjárt esni kezd.

gyengeszívűeknek félelmét, a komolyabbaknak szánalmát keltette föl; a vörös párt bukása után illedelmesebben viseli magát.

SPANJOLORSZÁG, ahogy sem képes a rendezett viszonyok kerékvágására zökkenni. Ez év folyamán alatt, a kortes elég szabadelvű alkotmányt szavazott meg; de az ige nem vált testté. A forradalom megülte évfordulását, a köztársasági törekvések vérbe fullasztattak; de az ideiglenesség kínzó bizonytalansága még mindig tart.

ANGLIA a múlt és folyama alatt sokat tett, belügyi rendezése, vagy újja alakítása körül. Véghezvitte a „modern törvényhozás legnagyobb és bátrabb tettét,” meghozván az ir-egyházi törvényt. Azonban, hogy ő se lehessen teljesen boldog, régi baja az irlandi ügy mindig megvan.

FRANCIAORSZÁG, komoly és tanuságos események színhelye volt. A belgavasuti viszály kiegyenlítése után a belügy foglalt el minden figyelmet. A személyes uralom, hogy a „korona feltétessék” a műre, most van átalakulóban. Ámbar a dolog nehezen megy, de az mégis örvedes jelenség, hogy a szabadság sem az utczai demagogiából nem várja megváltását, sem a „komor tekintetű” zsarnoktól nem fél. Az engesztelhetetlennek fogynak tekintélyben és számban. S közelebből egyik tekintélyesebb száműzött, Ledru Bollin nem kívánt Párizsba menni, nehogy jelenlétével zavarokra adjon alkalmat, úgy nyilatkozván, hogy neki a szabadság is csak „fehér” ruhában kedves.

A városi képviselőtestület

Múlt évi december 30-dikán nyilvános ülést tartott, melyben a múlt ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után fölolvastattott és örvedes tudásul vétetett azon belügyminiszeri leirat, mely részben megerősíté a városi közgyűlés azon — már többször érintett — határozatát, melyet a város területén történő szesz- és pálinka fogyasztás megdíjaztatására nézve hozott. A megerősített határozat értelmében a városnak jogában áll minden, a város területén elfogyasztott szesz avagy pálinka fokát két itzenként egy fél o. é. krajczárral megadóztatni s e célból mind e megdíjazást, mind a pálinka korcsmárlási jogát 16000 o. é. frt. kikiáltási ár mellett — árverés útján — haszonbérbe adni, — oly módon, hogy a korcsmárlási jog az u. n. nemestelkeken fennmarad, az azokon elárúsított szesz és pálinka azonban ugyanazon megdíjazás alá esik. Ellenben megsemmisített a közgyűlés azon határozata, mely szerint az állami szeszadó 10 százaléka lenne a szeszgyárosoktól szedhető, minthogy ez által maga a szesz termelés, az országra nézve is káros, terheltetést és így gátoltatást szenvedne.

A leszálló éj tekintete kissé alább szálaltotta a fiatal Holliday vig kedélyét. Bl-mékedni kezdett hajléktalan állapotja fölött, melybe jutott, s a dolgot inkább komor, mint vidor oldaláról kezdte tekintgetni. A külváros utczái, hova eközben eljutott, csak gyöngén valának megvilágítva, s a házakból, melyek mellett elhaladt, csak annyit vehetett ki, hogy fokozatosan mind kisebbek és szegényesebbek, minél tovább jutott. Az egész hosszú kanyargó utcán végig egyetlen füstös olajlámpa pisláncolt, felfellobbanó, árva lángjával, mely eredmény nélkül közködött a könnyező vastag setétséggel. Föltette magában, hogy addig még elmegy, s ha odáig sem talál valami fogadó felét: visszatér a belvárosba s meg kísérti, ha legalább egy széket tud szerezni magának, valamelyik elsőrendű szalldában, melyen áthuzhassa az éjet.

A mint a lámpához közeledett: beszédet hallott, — s egészen odáig jutva, meglátta, hogy egy szűk udvar bemenetét világítja meg, a kerítés falára pedig egy hosszú, halvány testszínű kéz van mázolva, mely sovány mutató ujjával a következő felíratra mutatott:

A két veresbegy.

Ártur minden gondolkodás nélkül befordult az udvara, hogy meglássa, mit segíthet rajta „a két veresbegy.” Négy vagy öt ember állt a ház

Ugyanazon miniszeri leirat elrendeli, hogy az így nyerendő haszonbér két harmadának erejéig 20 év alatt 8 száztolival törlesztendő kölcsön veendő föl — e két harmad semmi egyébre nem fordíthatván, — mely kölcsön egy 800 lelket befogadható laktanya építésére: a Nagyköz és Régiaromvásárutca rendszeresítésére és egy állandó nemzeti színház létesítésére fordítandó. Miután a leirat a szesz és pálinka megdíjaztatását ez évi jan. 1-étől kezdve rendeli el: ugyan csak m. év decz. 30-dikán délelőttre az árverelés is kihirdetett, melynek megtartására a gyűlés a maga biztosait ki is küldé. Az árverés azonban — a biztosságának a gyűlés folytán, beadott jelentése szerint — nem sikerült, vállalkozók nem jelentkezvén; a biztosság azonban az árverelést ugyanazon nap d. utáni 3 órákor ismételtendőnek véleményezvén: a közgyűlés ez intézkedést magáévá tévé, kimondván egyszersmind, hogy az ülést — az idő elteltén — ugyan fölfüggeszti, de be nem rekeszti s d. u. 3 órákor folytatni kívánja, hogy a netalán szükséges intézkedéseket azonnal megtehesse.

Az ülés még ezenkívül pár jelentéktelen tárgyat látván el: soron kívül elfogadta Szöllősi Sámuel, város-gazda lemondását, azon kikötéssel, hogy tisztét még jan. 15-ig hordozza, a kezeléskor és bezárt számadását — a közelebbi közgyűlésben megválasztatván hivatali utódát — akkor adván át; — s egyszersmind elismerését nyilvánította a lemondó eddig tanusított hű és eredménydus működése iránt; továbbá a népszámlálási elnök, t. Kovács Soma ur jelentésére, mely szerint a számlálók és biztosek, elég számban és készséggel, díj nélkül nem találhatók: fölhatalmazta a városi tanácsot, hogy a népszámlálási biztossággal egyetértve 500 o. é. frt. kiadásokat tegyen a népszámlálás pontos és lehető tökéletes keresztülvitelére, s úgy szintén arra is, hogy miután az avatatlank által sok számlálási iv rontatik el: vagy táviratilag szerezzen a központból elégséges számlálási ivet, vagy a helybeli főiskolai nyomdába készíttessen ilyeneket.

A délelőtti ülés evel fölfüggesztetett.

A délután folytatott ülés az árverelést ismételve elrendelvén: vállalkozók ekkor sem jelentkeztek, minek folytán a gyűlés megbizta a korábban is működött bizottmányt, hogy a jövő hétfőn tartandó képviselőtestületi gyűlésre készítsen tervezetet, mely szerint a pálinka és szesz megdíjazása az 1870-ik év folyamában keblileg kezeltesék.

VEGYES.

△ Az újévi szokásos jó kívánatokat részünkről annyival kevésbbé hagyhatjuk el, mi-

kapuja körül, mely az udvar végén volt, szembe az utczai bemenettel. Valamennyien egy másik emberre hallgattak, ki jobban volt öltözve, mint ők, s valamit beszélt el hallgatónak, kik láthatólag nagy érdeklődéssel füleltek halk hangu szavaira.

A mint Ártur a kapun belépett: egy utazótáskás idegen mellett haladt el, ki éppen akkor hagyta el a házat.

„Nem,” mondá tréfásan a táskás utazó, visszafordulva, s szavait egy kövér kancsal, kopasz, posztos fehér kötényes férfihoz intézve, ki a lépcsőkön leiskeré. „Nem, fogadós uram, engem meg nem ijesz minden kakas-szó, de — nem, röstelem megvallani, hogy annyit nem adhatok.”

Az ifju Holliday, mihelyt e szavakat hallá, mindjárt arra a gondolatra jött, hogy az idegentől tulesigázott árrat kértek a „két veresbegy.” ben egy ágyért, s hogy vagy nem tudott, vagy nem akart érte annyit fizetni. A mint hát ez háttat fordított, Ártur — jól megspékelt zsebei-nek tudatában, s abbéli féltében, nehogy hirtelen más esteledett utas érkezzeék s őt megelőzze: nagy gyorsasággal fordult a piszkos kötényű és kopasz, kancsal fogadóshoz.

„Ha egy kiadó ágya van,” mondá sietve, s ha az az ur, ki éppen most távozott, nem akar megfizetni érte: én megfizetek.”

A kancsal fogadós jól szeme közé nézett Árturnak.

vel t. előfizetőink teljesen meg lehetnek győződve, hogy kívánságaink őszinték, jólétükkel lapunk jóllete is a legszorosabb összefüggésben áll. Adja isten, hogy nehéz feladatunkat t. előfizetőink meglegedésére oldhassunk meg!

* **Fekete József**, városunk egyik képviselője, és főbírája, az országgyűlési szünetekre immár körünkbe érkezett. Hozta isten!

A maros-vásárhelyi takarékpénztárnak 1869. november havi üzletforgalma.

Bevételei:

Pénztármaradvány deczemberről	5638 ft 92 kr
5%-os betétek 37 feltől	17616 „ 90 „
Visszafizetett váltók	44320 „ — „
„ előlegek	750 „ — „
„ zálogkölcsönök	1711 „ — „
Kamatjövdelem	882 „ 50 „
Különléle illetékek	593 „ 90 „
Részvény átiratási díjak	6 „ — „
Megtérített kezelési költségek	10 „ 64 „
Részvény-alaptőke	900 „ — „
„ kamatai	38 „ 58 „
Részvény kiállítási díjak	85 „ — „
Késedelmi kamatok	3 „ 34 „

Összesen 72556 „ 47 „

Kiadás:

Betét visszafizetés 11 félnek	2001 ft — kr
Kifizetett betéti kamatok	2 „ 85 „
Leszámitolt váltók	57286 „ 40 „
Előlegek értékpapírokra	198 „ — „
Zálogkölcsönök	1802 „ — „
Kezelési költségek	3 „ 10 „
Tiszti fizetések	216 „ 66 „
Napibiztosítási díjak 1869-re	241 „ — „
Főlszerelvények	5 „ — „
Más pénzügyintézeteknek	6000 „ — „
Posta és bélyegdíjak	1 „ 40 „
Pénztármaradvány decz. 31-én	2799 „ 6 „

Összesen 72556 „ 47 „

Maros-Vásárhely, 1869. deczem 31-én

Z. Knöpfler v.,

Rápoly K.,

igazgató.

könyvvezető.

* A belügyminiszer Felső-fehérmegye közönségéhez intézett leirata így hangzik: Ő császári és apostoli kir. felsége f. hó 5-én kelt legfelsőbb határozatával, előterjesztésem folytán, gr. Heller Ferenczet felső-fehérmegyei főispáni állásától felmenteni méltóztatott. Mivel a megye közönségét azon megjegyzéssel értesitem, miszerint a megye kormányzatának vezetésével egyelőre még továbbra is Mikó Mihály, marosszéki főkirálybíró s kormánybiztos biztam meg. Végül felhívom a megye közönségét, hogy gr. Hallernek

„Megfizet, uram?” kérdé lepeggő, kétkedő hangon.

— „Mit fizetek?” kérdé az ifju Holliday, azt hive, hogy a fogadós tartozkodásának oka valami paraszti bizalmatlankodás — „mit fizetek? Ime, ha tetszik, egyszerre átadhatom a pénzt.”

„Meg ad ön 5 shillinget?” kérdé a fogadós, kettős tokját dörzsölgetve, s gondolkozva tekintgetve az ereszt-aljára.

Ártur majdhogy szeme közé nem nevetett a fogadósna; de meggondolva, hogy jobb lesz el nem árulni magát, oly komolyan nyujtotta át a pénzt, a hogy csak lehetett. A kancsal fogadós kinyujtá kezét, de hirtelen visszakapta.

„Ön nyílt kártyával játszik,” mondá s mielőtt elvenné pénzt; én is azt akarom tenni. Ime, megmondom, hogyan áll a dolog. Ön kaphat egy ágyat, a maga számára, öt shillingért; de a szobának, melyben az ágy van, csak felezészt kaphatja meg. Érti az urfi, mit mondok?”

— „Ha értem-e?” viszonzá Ártur, kissé ingerülten. „Azt mondja, hogy egy szobája van két ágygyal, s az egyik ágy már le van foglalva.”

A fogadós intett fejével, s még keményebben dörzsölte kettős tokját.

(Folyt. köv.)

*) Egy shilling egy fél pengő forint, de az angolnál, hol valamivel több a pénz, mint nálunk, nem igen sokat számít.

tőispáni állása után járt 2500 forintnyi fizetését e hó végével szüntesse be. Budán, 14. 1869.

Rajner Pál.

* **A vallásszabadságról és az egyetemről** szóló t.-javaslatok, a „P. N.” értesülése szerint, megnyerték ő Felsége előleges helybenhagyását. Az egyetemről szóló t.-javaslat Kolozsvárra is kiterjed, de a theologiai facultásokat csak Pesten lépteti életbe.

„**Gr. Mikó Imre**, a történelmi társulat elnöke, levelet intézett gr. Zichy Ottóhoz, hogy engedje meg a Zichy család Zsélyen őrzött, eredeti Árpád-, Anjou- és későbbkori érdekes okmányokban bővelkedő levéltárának történelmi szempontból való átvizsgálását. A válasz remélhetőleg — igenlő leend.

* **Geiger Albert** jeles zongoraművésznünk folyó hó 5-én hangversenyt rendez, mely — eddigi értesülésünkben itélve, igen sok élvezettel kínálkozik. Részt vesznek benne az eddig hallott és ezután mindig örömmel meghalगतandók közül Vályi G. tanár, Mentovich Gy., — ezeken kívül Kiss Balintné urasszony, ki — mint hallottuk — Vályival igen szép kettős dalokat fog énekelni Mendelssontól. Geiger Lisztnek egy roppant nehézségekkel, de egyszersmind szépségekkel teljes ábrándját Don Juan operájából fogja többek

között játszani. Előre figyelemztetjük a közönséget a kínálkozó élvezet megragadására.

* **A hivatalos lap** közlelbbi száma ujjab honvédtiszti kinevezéseket tesz közzé; összesen 93 honvédtiszt van e közleményben kinevezve, illetőleg a sorhadból áthelyezve.

* **Izsó Miklós** szép szobrát, mely „A haladókló honvéd”-et ábrázolja, az elesett háromszéki honvédek emlékére Seps-Sz-Györgyön akarják fölállítani s e czélból már értekezések is folynak a művészszel.

* **Színi szemlének** tér szűke miatt szorult ki mai számunkból.

* **A m.-vásárhelyi casinó-egylet** által az „Apolló”-teremben 1870. jan. 29-én és február 26-án rendezendő zártkörű táncvizgalomra, a rendezőség most küldi szét a meghívásokat. Jegyeket csak mindkét bála lehet váltani. Belépti jegyek a meghívó előmutatása mellett szolgáltatnak ki, az első bált megelőző 8 napon délutáni 2—4 óráig dr. Csiki József és dr. Koronka Albert lakásain. A jegyek ára a két bála: Személyjegy 4 frt; családjegy három személyre 8 frt; négy személyre 10 frt.

* **Az első erdélyi vasut** igazgatósága tudomásra hozza, hogy a második számú vegyes vonatnak az üzlet megnyitása alkalmával közze-

tett menetrendje, a Károly-Fejérvártól Soborsinig terjedő vonalon f. év decz. 12-étől kezdve következő változáson ment át: Elindul Károly-Fejérvárról 4 óra 29 percz reggel. Érkezik Alvinczre 4 ó. 48 p. Indul 4 ó. 54 p. r. Érkezik Sibothra 5 ó. 23 p. Indul 5 ó. 24 p. r. Érkezik Szászvárosba 5 ó. 47 p. Indul 5 ó. 49 p. r. Érkezik Piskire 6 ó. 22 percz. Indul 6 ó. 28 p. r. Érkezik Dévára 6 ó. 48 p. Indul 6 ó. 53 p. r. Érkezik Brancsikára 7 ó. 20 p. Indul 7 ó. 21 p. r. Érkezik Ilyére 7 ó. 41 p. Indul 7 ó. 47 p. r. Érkezik Zámra 8 ó. 31 p. Indul 8 ó. 32 p. r. Érkezik Soborsinba 9 ó. 6 p. Indul 9 ó. 12 p. r.

Bécsi börzei árkelet.

(1869. dec. 30-án.)

5% metalliques	60.15
5% nemzeti kölcsön	71.—
1860 államkölcsön	99.25
Bankrészvény	842.—
Hitelrészvény	266.75
London	123.40
Ezüst	121.—
Arany	5.82
Földt. ment. kötvény erd.	75.80
„ „ magyarh.	79.25
„ „ horvát-slavon	83.50

Laptulajdonos és felelős szerkesztő:

Szász Béla.

H I R D E T M É N Y E K.

(104)

„Halljuk a szép szót!”

„Rajta fiuk, vigadjunk!”

Megjelen és minden hazai könyvkereskedésben kapható:

„Halljuk a szép szót!”

ezimű magyar felköszöntő-(toast)-könyv, mely kötött és kötetlen mindennemű felköszöntést tartalmazván, diszes kiállítása és tömört tartalma, ugy hasznos és mulattató voltánál fogva az ifjuság figyelmébe különösen ajánlható. — A 150 lapra terjedő és 145 többnyire eredeti felköszöntést tartalmazó színes keménykötésű könyvnek ára 1 ft.

A dalkedvelő ifjuságnak különösen ajánlható

„Rajta fiuk, vigadjunk!”

közkedvességű dalkönyv, harmadik javított és tetemesen bővített kiadás.

E nagy szorgalommal összeállított mű közel 1000 válogatott dalt tartalmaz, és színes borítéku; csinos kiállításánál fogva is kitűnő, mondhatni: egyetlen a maga nemében. Az első kiállítás 2000 és a második 3500 példánya igen rövid idő alatt elkelt, mi eléggé tanusítja, hogy méltó figyelmet érdemel. Ára az 530 lapra terjedő s diszesen kiállított zsebkönyvnek 1 frt 20 kr, dús aranynyomás- és aranszegélyvel 1 frt 80 kr.

LENORMAND,

a híres cigány-nő igazmondó vetőkarttyája

32 színezett karttyával, magyar aláírással és szöveggel. — Ára 50 kr.

Lakatos Sándor magyar

„tánczkönyve”

mindkét nembeli ifjuság számára. arczképpel, és temérdek a szöveg közé nyomott táncz-ábrákkal. Ára 1 frt.

„Hadtérszolgálat”

150 lapra terjedő katonai tankönyv ára 80 kr.

Legújabb nagy egypt.

ÁLMOSKÖNYV

170 lap és 600 képpel ellátva 40 kr.

Az első három Nagy-Kanizsán Wajdits József könyvkereskedésében egyszerre véve, valamint utánvétellel együtt rendelve 2 frt 50 kr, mind a hat egyszerre pedig csak 4 frt 50 kr. — Postai rendelések a levél érkezése után azonnal teljesítetnek. — Minden tíz példány után egy tiszteletpéldánnyal is szolgálók.

Wajdits József,

könyvkereskedő Nagy-Kanizsán. Magyarországon.

(100)

10—10

Dr. Hoffmann-féle

fehér mell-szőrp

(Weisser Kräuter Brust Syrup)

mely több híres orvosok által megvizsgálva, mint legkitűnőbb szer ajánlható köhögés mellfájás és tüdő betegség ellen 1 üveg, utasítással ellátva, 1 frt 10 kr. 1 fél üveg 55 kr.

Dr. Koch gyomórerősítője (Magenbitter) 1 üveg, utasítással, 60 kr. o. é.

Egyedüli raktár M-Vásárhelytt

Fogarasi J. D. kereskedésében.

(89)

14—24

M.-Vásárhelytt kapható

Fogarasi J. D. kereskedésében

A valódi,

orsz. szab. legújabbban ő Felsége által

kiváltsággal kitüntetett, az orvosi-kartól megvizsgált, sikeresnek talált, s ezerféleképen kipróbált titkos-szer: a patkányok, házis mezei-egerek, vakondok és svábok teljes kiirtására (melyet sokfelé megpróbáltak hamisan utánozni s árulni) hamisítatlan minőségben Debreczenben egyedül Csanak József; Pesten: Sneider J. lipót-utczai kereskedésében kapható. Egy nagy bádóg 1 frt; kis bádóg 80 kr.

Egyes bádógmegrendelések is utánvétel mellett gyorsan teljesítetnek. Ugyanott kapható: citrom-kenőcs, egyedüli szer a fagyhólyagok és tyukszem ellen, egy tegli: 50 kr.